

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

REKABET KURUMU
Tarih : 18.03.2016
Sayı : 1885

Davacı : Arkas Otomotiv Servis ve Ticaret A.Ş.

Vekili : Av. Hasan Bumin ANAL

Şehit Nevres Bulvarı, No:5 D:8 Alsancak - Konak / İZMİR

Davalı : Rekabet Kurumu

Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent / ANKARA

Vekili : Av. Ayperi SAMANTIR - Aynı adreste.

Davanın Özeti : Rekabet Kurulu'nun 06.08.2010 tarih ve 10-53/1057-391 sayılı (Kurul) kararının davacı şirkete ilişkin kısmının; soruşturma konusunun hatalı belirlendiği, bu durumda soruşturmanın konusunun "anlaşma" değil "teşebbüs birliği kararı" olduğu, kararda ilgili ürün pazarının hatalı tanımlandığı, soruşturma raporunda fiyat birlikteliğinin ortaya konulmadığı, Peugeot Bayi Konseyi'nin kartel olarak değerlendirilmesinin hukuken mümkün olmadığı, Kurul kararında bayilerin birbirlerinin sattıkları araçları teslim etmemeleri yönündeki yazışmalarının hatalı bir şekilde bölge paylaşımı olarak değerlendirildiği, indirim nedenlerinin dikkate alınmadığı, suç ve cezaların kanuniliği ilkesine aykırı hareket edilerek kararın verildiği, takdir edilen para cezasının gerekçesinin ortaya konulmadığı, ölçülülük ilkesine aykırı olarak para cezası oranının belirlendiği, kanunların geriye yürümezliği ilkesine aykırı davranıldığı, kendilerinin 01.01.2008 tarihinde faaliyete başladığı ancak dava konusu Kurul kararında şirket temsilcisinin 2007-2008 dönemi için bölge temsilcisi olarak gösterildiği, henüz faaliyetlerine başlamamış olan bir bayinin nasıl Konseye üye olduğunun anlaşılmadığı, kendilerinin ihlâl herhangi bir şekilde katılmadığı, tek başına tüm bayilerin üye olduğu konseye üye olmanın ihlâl niteliği taşımadığı; 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in; Geçici 1. maddesinin Kanunların geri yürümezliği ilkesine aykırı olduğu, Yönetmelikle getirilen düzenlemelerin esasen Kanunla getirilmesi gereken düzenlemeler olduğu, Yönetmeliğin Kabahatler Kanunu'na aykırı olduğu, Yönetmelik ile getirilen düzenlemelerin derdest olan soruşturmalarda uygulanmasının hukuki güvenlik ilkesine aykırı olduğu ve aleyhlerine durum oluşturduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Kurul Kararı yönünden; Peugeot Bayi Konseyi'nde ortak fiyat belirlenmesi ve indirim yapılmaması yönünde bir irade uyuşması olduğunun yazışmalar ve toplantı tutanaklarından anlaşıldığı, Konsey tarafından fiyat birlikteliğine yönelik alınan kararların tüm bayilerin katılımı ile alındığı, bu durumda teşebbüs birliği kararından söz etmenin mümkün olmadığı, teşebbüslerin rekabete aykırı amaçla hareket ettiklerinin sabit olduğu bir olayda pazar payı yahut yoğunlaşma gibi değerlendirmelerin ihlâl tespiti sonucunu değiştirmeyeceğinden ilgili ürün pazarının Peugeot marka araçlarla sınırlandırılmasında

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

sakınca bulunmadığı, fiyat tespitine yönelik anlaşmanın ihlâl niteliğini haiz olması için rekabeti sınırlayıcı amacın yeterli görüldüğü, belirtilen nitelikte bir amacın tespit edilmesi hâlinde ise ayrıca rekabeti engelleyici, bozucu ya da kısıtlayıcı etkinin gerçekleşmiş olmasının aranmayacağı, şirket temsilcisinin 2007-2008 dönemi için konseyde bölge sorumlusu olduğunun tespit edildiği, bunun soruşturma raporu ve eklerinde yer alan e-posta yazışmalarından da açıkça tespit edildiği, 29.01.2008 tarihli toplantıya davacı şirketin temsilcisinin katıldığı tespit edildiği, davacı şirketin ihlalin tespit edildiği pek çok e-postanın alıcısı konumunda olduğu, Kurul kararında hafifletici nedenlerin dikkate alındığı, nitekim davacı şirketin ihlâl konusu faaliyetlerinin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması nedeniyle Yönetmeliğin 7(1). maddesi uyarınca cezada indirimle gidildiği ve 2009 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren % 4 (binde dört)'ü oranında olmak üzere idari para cezasının takdir edildiği, Yönetmelik'in iptal talebinin ise hukuki dayanaktan yoksun bir iddia olduğu ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet ASYA'nın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Berrin KARINCA'nın Düşüncesi : Davacı şirket tarafından 15.02.2009 gün ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinin ve 06.08.2010 gün ve 10-53/1057-391 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istenilmektedir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır." hükmüne yer verilmiş, aynı Kanun'un 16. maddesinin dördüncü fıkrasında, "Bu Kanun'un 4, 6 ve 7'nci maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilir" son fıkrasında da, "Bu maddeye göre verilecek idarî para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususlar, işbirliği hâlinde para cezasından bağımsızlık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." kuralı getirilmiştir.

15.02.2009 gün ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına ilişkin Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde de, bu Yönetmeliğin hükümlerinin

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

yürürlüğe girmesinden önce başlatılan ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanacağı hükmüne yer verilmiştir.

Uyuşmazlık konusu olayda da, anılan Yönetmelik hükümlerinin yürürlüğe girmesinden önce rekabet ihlaline konu soruşturmaya 08.01.2009 tarihinde başlandığı ve yönetmeliğin yürürlüğe girdiği 15.02.2009 tarihinde de soruşturma raporunun tebliğ edilmediği görülmekte olup, iptali istenen Rekabet Kurulu kararının tesis edildiği tarihte anılan Yönetmeliğin yürürlükte olduğu dikkate alındığında, iptali istenen Geçici 1. maddenin geriye yürümezlik ve kazanılmış hak ilkesini ihlal etmediği sonucuna varılmıştır.

Peugeot Türkiye Bayi Konseyi üyesi olan ve davacı şirketin de aralarında olduğu 56 adet Peugeot yetkili satıcısı ve servisinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla açılan soruşturma sonucunda 08.01.2010 gün ve SR/10-1 sayılı soruşturma raporunun düzenlendiği, genel olarak otomotiv sektöründe 34 adet distribütörün 51 marka ile faaliyette bulunduğu, Peugeot markasının pazar payının % 4,5 oranında olduğu, 2005 yılında Peugeot İstanbul bayileri arasında gerçekleşen bu oluşumun 2006 yılında başka bayilerin de katılımıyla Peugeot Türkiye Bayi Konseyi adı altında birleştiği, Konseyin 2008 yılı Eylül ayına kadar faaliyet gösterdiği, Konseyin amacının bir yandan bayileri aynı çatı altında toplamak, fiyatlar, prim sistemi iskonto oranları, kâr marjı, kampanya gibi konularda tüm bayileri temsilen Peugeot ile görüşmelerde bulunmak, böylece sağlayıcı karşısında daha güçlü olmak, diğer yandan da fiyat birlikteliğine yönelik çalışmalarda bulunarak bayiler arası rekabeti kısıtlamak ve refah kaybının bayilerde kalmasını sağlamak olduğu, Konseyin özellikle araç satışı bakımından fiyat indirimi gibi konuların belirlenmesi ve satış sonrası hizmetler bakımından işçilik ücretlerinin ve özellikle sigorta şirketlerine karşı yedek parça fiyatlarının ve tedarik koşullarının tespit edilmesi konusunda işlevi olduğu tespit edilmiş ve davalı idarece yürütülen soruşturmada Konsey toplantılarında alınan kararların, bayi konseyi toplantı belgelerinin, anlaşmaların, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden istenen Peugeot marka araçlara ilişkin 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait faturaların ve e-postaların incelendiği anlaşılmıştır.

Dosyada mevcut belge ve bilgilerden, davacı şirketin Peugeot Türkiye Bayi Konseyi bünyesinde yürütülen çalışmalara katıldığı, adı geçen Konsey bir teşebbüs birliği olmakla beraber ihlale konu olan eylem ve uygulamaların teşebbüsler arası anlaşmadan kaynaklandığı, fiyat birlikteliği yapılmak suretiyle bayiler arası rekabetin kısıtlandığı anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

Öte yandan, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin 5. maddesinde de, temel para cezaları hesaplanırken Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

safi gelirin diğer hâller için binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oranın esas alınacağı kuralının yer aldığı ve davacı şirket hakkında da 2009 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin, binde dördü oranında idari para cezası verildiği, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un idari para cezalarının düzenlendiği 16. maddesi uyarınca yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verilebileceği dikkate alındığında, davalı idarece takdir edilen para cezasının mevzuata uygun olduğu görülmüştür.

Yukarıda açıklanan nedenlerle, Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinin ve 06.08.2010 gün ve 10-53/1057-391 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüldü:

Dava, Rekabet Kurulu'nun 06.08.2010 tarih ve 10-53/1057-391 sayılı kararının davacı şirkete ilişkin kısmının ve 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" in iptali istemiyle açılmıştır.

Dava dilekçesinde; davacı tarafından, 15.02.2009 tarih ve 27142 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in tümünün iptali istenilmiş ise de, dava dilekçesi içeriği ve öne sürülen hukuka aykırılık sebepleri dikkate alınarak, davacının istemi Yönetmeliğin Geçici 1. maddesi ile sınırlı olarak incelenmiştir.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrasında; Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihai karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihai karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verileceği; aynı maddenin beşinci fıkrasında, Kurul'un, üçüncü fıkraya göre para cezasına karar verirken, 5326 sayılı Kanun'un 17. maddesinin 2. fıkrası bağlamında, ihlâlin tekerrürü, süresi, teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin piyasadaki gücü, ihlâlin gerçekleşmesindeki belirleyici etkisi, verilen taahhütlere uyup uymaması, incelemeye yardımcı olup olmaması, gerçekleşen veya gerçekleşmesi muhtemel zararın ağırlığı gibi hususları dikkate alacağı kurala bağlanmış; son fıkrasında ise, para cezalarının tespitinde dikkate alınan hususların, Kurul tarafından çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

belirtilmiştir. Kanun'un 27. maddesinde de, Kurul'a, Kanun'un uygulanması ile ilgili olarak tebliğler çıkarmak ve gerekli düzenlemeleri yapmak görev ve yetkisi verilmiştir.

Anılan hükümler doğrultusunda, Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ile bunların yönetici ve çalışanlarına, Kanun'un 16. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları uyarınca verilecek para cezalarının tespitine ilişkin usul ve esasları düzenlemek üzere, ceza yönetmeliği niteliğindeki "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik" çıkarılmıştır.

Dava konusu Yönetmeliğin "Temel para cezaları" başlıklı 5. maddesinin 1. fıkrasında, "Temel para cezası hesaplanırken, Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunan teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin, nihaî karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihaî karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayrisafi gelirlerinin; a) Karteller için, yüzde ikisi ile yüzde dördü, b) Diğer ihlaller için, binde beşi ile yüzde üçü arasında bir oran esas alınır." kuralı yer almıştır.

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinde ise: "Bu Yönetmelik hükümleri, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan, ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanır." kuralına yer verilmiştir.

Yönetmeliğin Geçici 1. maddesinin İncelenmesinden;

Yönetmeliğin dava konusu "Devam eden soruşturmalar" başlıklı Geçici 1. maddesinde yer alan; bu Yönetmelik hükümlerinin, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanacağına ilişkin kuralın, düzenleyici işlemlerin geriye yürümezlik ilkesi ve kabahatlerde zaman bakımından uygulama kuralları çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bilindiği gibi geriye yürümezlik ilkesi, hukuk kurallarının zaman bakımından uygulanmasıyla ilgili temel bir ilkedir ve gerek yargısal kararlar gerekse öğretide kabul edilmiş idare hukuku kuralıdır. Kural olarak düzenleyici işlemler, yürürlüğe girdiği andan başlayarak hukukî etkilerini doğurur ve yürürlük tarihinden sonraki olaylara uygulanır. Diğer yandan, kabahatlerde, zaman bakımından uygulamanın düzenlendiği 5326 sayılı Kanun'un 5. maddesinde 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerinin kabahatler bakımından da uygulanacağı, ancak, kabahatler karşılığında öngörülen idarî yaptırımlara ilişkin kararların yerine getirilmesi bakımından derhal uygulama kuralının geçerli olduğu kuralı yer almıştır.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 7. maddesinde; "İşlendiği zaman yürürlükte bulunan kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı kimseye ceza verilemez ve güvenlik tedbiri uygulanamaz. İşlendikten sonra yürürlüğe giren kanuna göre suç sayılmayan bir fiilden dolayı da kimse cezalandırılmaz ve hakkında güvenlik tedbiri uygulanamaz. Böyle bir ceza veya güvenlik tedbiri hükmolünmüştü infazı ve kanuni neticeleri kendiliğinden kalkar. Suçun

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanun ile sonradan yürürlüğe giren kanunların hükümleri farklı ise,, failin lehine olan kanun uygulanır ve infaz olunur. Hapis cezasının ertelenmesi, koşullu salıverilme ve tekerrürle ilgili olanlar hariç; infaz rejimine ilişkin hükümler, derhal uygulanır." kuralı yer almıştır.

Zaman bakımından uygulamaya ilişkin hükümlerden, suçun işlendiği tarihte yürürlükte bulunmayan bir Kanun'un faile uygulanmayacağı ve sonradan yürürlüğe giren Kanun'un failin lehine ise uygulanacağına ilişkin hükümler, maddi ceza hukukuna ilişkin kurallardır. Bir hususun maddi ceza hukukuna ilişkin olup olmadığını tespit açısından, söz konusu hükmün sonuç cezaya nihaî olarak tesir eden, onun miktar ve/veya süresini değiştirebilecek nitelikte hükümler ihtiva etmesi gerekmektedir. Usul kuralı niteliğinde olan, muhakeme veya infaz hukukunu ilgilendiren hususlarda kural olarak derhal uygulama kuralı geçerlidir.

Bu belirlemeler çerçevesinde, dava konusu Yönetmelik yeni bir kabahat ya da yaptırım öngörmediğinden veya Kanun'da yer alan yüzde on sınırı dışında sonuç yaptırımı değiştirecek nitelikte hükümler ihtiva etmediği açık olduğundan, salt Kanun'da yer alan idarî para cezasının belirlenmesi noktasında getirilen usulî nitelikte kriterleri içeren ve idarenin her bir somut olayda sahip olduğu takdir yetkisinin geleceğe dönük olarak benzer nitelikteki tüm olaylar bakımından somutlaştırılmasını öngören hükümler ihdas edildiği anlaşıldığından, Yönetmeliğin eylem tarihinde yürürlükte olmamasına rağmen henüz haklarında nihaî karar verilmemiş ilgililere uygulanmasının aleyhte bir durum oluşturması söz konusu olmadığından, Yönetmelik hükümlerinin, yürürlüğe girmesinden önce başlatılan, ancak soruşturma raporu tebliğ edilmemiş olan soruşturmalar hakkında da uygulanmasına ilişkin Yönetmeliğin Geçici 1 maddesinde de hukuka aykırılık saptanmamıştır.

Dava konusu 06.08.2010 tarih ve 10-53/1057-391 sayılı Rekabet Kurulu kararının davacı şirkete idarî para cezası verilmesine ilişkin kısmının incelenmesine gelince;

4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birliklerin teşebbüs birliği olarak tanımlandığı görülmektedir.

Kanun'un 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu hâller, özellikle şunlardır:

- a. Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,
- b. Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,
- c. Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

d. Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e. Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f. Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." kuralına yer verilmiştir.

Bu kuralla, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

Diğer yandan, Kanun'un "İdarî Para Cezaları" başlıklı 16. maddesinin 3. fıkrasında, Kanun'un 4, 6 ve 7. maddelerinde yasaklanmış davranışlarda bulunanlara, ceza verilecek teşebbüs ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin nihaî karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa nihaî karar tarihine en yakın mali yıl sonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin yüzde onuna kadar idarî para cezası verileceği öngörülmüştür.

Dosyanın incelenmesinden; Peugeot Türkiye Bayi Konseyi üyesi olan ve davacı şirketin de aralarında olduğu 56 adet Peugeot yetkili satıcısı ve servisinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediklerinin tespiti amacıyla açılan soruşturma sonucunda 08.01.2010 gün ve SR/10-1 sayılı soruşturma raporunun düzenlendiği, genel olarak otomotiv sektöründe 34 adet distribütörün 51 marka ile faaliyette bulunduğu, Peugeot markasının pazar payının % 4,5 oranında olduğu, 2005 yılında Peugeot İstanbul bayileri arasında gerçekleşen bu oluşumun 2006 yılında başka bayilerin de katılımıyla Peugeot Türkiye Bayi Konseyi adı altında birleştiği, Konseyin 2008 yılı Eylül ayına kadar faaliyet gösterdiği, Konseyin amacının bir yandan bayileri aynı çatı altında toplamak, fiyatlar, prim sistemi iskonto oranları, kâr marjı, kampanya gibi konularda tüm bayileri temsilen Peugeot ile görüşmelerde bulunmak, böylece sağlayıcı karşısında daha güçlü olmak, diğer yandan da fiyat birlikteliğine yönelik çalışmalarda bulunarak bayiler arası rekabeti kısıtlamak ve refahın bayilerde kalmasını sağlamak olduğu,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

Konseyin özellikle araç satışı bakımından fiyat indirimi gibi konuların belirlenmesi ve satış sonrası hizmetler bakımından işçilik ücretlerinin ve özellikle sigorta şirketlerine karşı yedek parça fiyatlarının ve tedarik koşullarının tespit edilmesi konusunda işlevi olduğunun tespit edildiği, Konsey'in bu yöndeki çalışmalarının gerek perakende satışlarda gerekse filo satışlarında Peugeot'un belirlediği tavsiye fiyatlar üzerinden yapılacak iskontoların belirlenmesine yönelik olduğu, sözü edilen fiyat birlikteliğine uyulmasını sağlamak amacıyla Konsey tarafından bir denetim sisteminin kurulduğu, Peugeot tarafından yaptırılan müşteri memnuniyeti araştırmasına alternatif olması ve müşteri memnuniyetini ölçmek amacıyla yanında fiyat birlikteliğinin devamını sağlamak adına, anlaşmaya uymayan bayilerin tespit edilmesi için "Method Research Company" unvanlı bir şirket ile anlaşma yapıldığı, bu anlaşma çerçevesinde adı geçen şirketin, "gizli müşteri araştırması" adıyla bir çalışma yürüttüğü, bu çalışmada, müşteri gibi davranan araştırma şirketi çalışanları tarafından bayilerin belirlenen fiyatlardan daha düşük fiyatlar uygulayıp uygulamadıklarının ses kayıtları alınmak suretiyle tespit edildiği, daha sonra ses kayıtlarının ilgili bayiye ve Konsey başkanına iletildiği, başkan ve birkaç üye tarafından kayıtlar dinlenmek suretiyle bir değerlendirme yapıldığı, ihlali gerçekleştiren bayilerin ihlalin nedenlerine ilişkin açıklamalarda bulunduğu, Konsey yapılanmasında fiyat birlikteliğinin devamlılığının sağlanması için ceza mekanizmasına da yer verildiği, bu bağlamda fiyat birlikteliğine aykırı davranan bayiye Konsey tarafından 10.000-TL olarak belirlenen para cezasının uygulandığı, para cezasının hangi tarihten itibaren uygulanacağına Konsey üyeleri arasında tartışıldığı, sonuç olarak 2007 yılının Kasım ayından itibaren uygulanmasına karar verildiği, ayrıca ihlalin tekrarı hâlinde her bir ihlal için ne kadar ceza uygulanacağına ilişkin olarak da çeşitli yazışmalar yapıldığı, davalı idarece yürütülen soruşturmada Konsey toplantılarında alınan kararların, bayi konseyi toplantı belgelerinin, anlaşmaların, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden istenen Peugeot marka araçlara ilişkin 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait faturaların ve e-postaların incelendiği, bayiler arasında yapılan yazışmaların büyük çoğunluğunun satış fiyatlarının üzerinde yoğunlaştığı, davacı şirketin de söz konusu ihlale katıldığı gerekçesiyle dava konusu Kurul kararıyla davacı şirket hakkında ihlal konusu faaliyetlerin yıllık gayri safi gelirler içerisindeki payının çok düşük olması nedeniyle Yönetmeliğin 7. maddesi uyarınca cezada indirimle gidilerek 2009 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirlerinin takdiren % 4 (binde dört)'ü oranında olmak üzere 893.075,28-TL idari para cezasıyla cezalandırılmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Dosyada mevcut belge ve bilgilerden, Peugeot Türkiye Bayi Konseyi'nin teşebbüs birliği olduğu anlaşılacakla beraber ihlale konu olan eylem ve uygulamaların teşebbüsler arası anlaşmadan kaynaklandığı, kaldı ki Konseyin kendiliğinden fiyat tespitine yahut fiyat tespitine aykırı davrananlara yaptırım uygulanması noktasında iradesinin oluşmadığı, bayilerin bu konuda çoğunluğunun görüşleriyle kararların alındığı görülmektedir. Ayrıca Konsey toplantılarında alınan kararların, Bayi Konseyi toplantı belgelerinin, anlaşmaların, hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerden soruşturma aşamasında istenen Peugeot marka araçlara

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No:2011/2687
Karar No:2015/3827

İlişkin 2006, 2007 ve 2008 yıllarına ait faturaların ve e-postaların incelendiği ve bayiler arasında yapılan yazışmaların büyük çoğunluğunun satış fiyatlarının üzerinde yoğunlaştığı dikkate alındığında soruşturma raporunda fiyat birlikteliğine ilişkin bayilerin iradelerinin ortaya konulduğu görülmektedir.

Bu bağlamda, davacı şirketin Peugeot Türkiye Bayi Konseyi bünyesinde yürütülen çalışmalara katıldığı ve hatta davacı şirket temsilcisinin 2007-2008 dönemi için Konseyde bölge sorumlusu olduğunun tespit edildiği, bunun soruşturma raporu ve eklerinde yer alan e-posta yazışmalarından açıkça tespit edildiği, 29.01.2008 tarihli toplantıya davacı şirketin temsilcisinin katıldığına tespit edildiği, davacı şirketin ihlalin tespit edildiği pek çok e-postanın alıcısı konumunda olduğu, davacının rekabeti kısıtlamaya yönelik bu faaliyetleriyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlâl ettiği anlaşılmaktadır.

Davacının ileri sürdüğü diğer iddialar ise dava konusu edilen işlemi kusurlandıracak nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle; davanın **REDDİNE**, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 133,30-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 1.500-TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 11.11.2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Ahmet	Nizamettin	Dr. Hasan	Hasan
ÖZGÜR	EĞERCİ	KALAMAN	GÜL	ŞAHİN

YARGILAMA GİDERİ :

Başvuru Harcı	: 28,20.-TL
Karar Harcı	: 38,20.-TL
Vekâlet Harcı	: 2,90.-TL
Posta Gideri	: 64,00.-TL
Toplam	: 133,30.-TL

